

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMO
„DĖL UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS „LITESKO“ FILIALO „BIRŽŲ ŠILUMA“
ŠILUMOS KAINOS DEDAMŲJŲ NUSTATYMO PIRMIESIEMS ŠILUMOS BAZINĖS
KAINOS GALIOJIMO METAMS“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2019 m. birželio 11 d.

Biržai

Sprendimo projekto iniciatorė – Biržų rajono savivaldybės administracija, atsižvelgusi į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimą Nr. O3E-157 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo ir Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“, reikalavimus.

Parengto Tarybos sprendimo projekto tikslai ir uždaviniai:

Nustatyti uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo metams.

Šiuo metu esantis teisinis reglamentavimas. Kokie šios srities teisės aktai tebegalioja ir kokius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą Tarybos sprendimo projektą:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 37 punkte nustatyta, kad centralizuotai tiekiamos šilumos kainas įstatymų nustatyta tvarka nustato savivaldybės taryba (išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija).

Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 7 dalies 1 punkte nustatyta, kad savivaldybių tarybos, vadovaudamosi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) nustatytomis šilumos bazinėmis kainomis ir šilumos kainų nustatymo metodika nustato šilumos kainų dedamąsias kiekvienam šilumos tiekėjui, realizuojančiam ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus. Pirmaisiais šilumos bazinių kainų galiojimo metais savivaldybės taryba ne vėliau kaip per 30 dienų nustato šilumos kainų dedamąsias, atsižvelgdama į Komisijos nustatytas šilumos bazines kainas. *Nustatytu terminu nenustačius šilumos kainos dedamųjų, Komisija vienašališkai nustato šilumos kainos dedamąsias, lygias šilumos bazinių kainų dedamosioms.*

Šilumos kainų nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), kuri reglamentuoja šilumos kainodarą. Metodikos 82.1.4 punkte nustatyta, kad atitinkamos savivaldybės taryba, vadovaudamasi Komisijos nustatyta šilumos bazine kaina (kainos dedamosiomis), vadovaudamasi šilumos ūkio įstatymu bei Metodikos 76 bei 77 punktais, nustato šilumos kainą (kainos dedamąsias) pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimas Nr. O3E-157 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“, kuriuo iki 2022 m. gegužės 31 d. nustatytos UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamosios, pagal kurias šiuo Savivaldybės tarybos sprendimo projektu siūloma nustatyti šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2017 m. spalio 12 d. nutarimas Nr. O3E-432 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“, pagal kuriuo nustatytas šilumos kainos dedamąsias UAB „Litesko“ filialas „Biržų šiluma“ dabar apskaičiuoja šilumos kainas.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimas Nr. T-149 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ tiekiamos šilumos naujos bazinės

kainos galiojimo laikotarpio“, kuriuo, vykdydama Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 35 dalies nuostatas, Savivaldybės taryba parinko *3 metų bazinės šilumos kainos galiojimo laikotarpį* (jis gali būti ne trumpesnis kaip 3 metai ir ne ilgesnis kaip 5 metai).

Priėmus šį Tarybos sprendimo projektą, teisės aktų pakeisti, panaikinti nereikės.

Teigiamos ir neigiamos pasekmės priėmus siūlomą Tarybos sprendimo projektą:

Teigiamos pasekmės:

Įvykdyti teisės aktų reikalavimai ir nustatytos UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ tiekiamos šilumos kainos dedamosios pirmiesiems naujos šilumos bazinės kainos galiojimo metams.

Neigiamos pasekmės:

Šilumos kaina vartotojams vidutiniškai didėja apie 1,4 proc. Pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skaičiavimus projekcinė 2019 m. gegužės mėn. šilumos kaina, apskaičiuota pagal Komisijos 2019 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. O3E-157 nustatytas naujas šilumos bazinės kainos dedamąsias (jas šiuo Tarybos sprendimu siūlomas nustatyti ir pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams) – 8,56 ct/kWh, dabar galiojanti (apskaičiuota, taikant 2019 m. kovo mėn. kuro kainas) – 8,44 ct/kWh, t. y. didėja 0,12 ct/kWh.

Finansavimo šaltiniai, jeigu būtinos lėšos: tiesiogiai sprendimui įgyvendinti lėšų nereikės. Daugiau Savivaldybės biudžeto lėšų reikės atsiskaityti su šilumos tiekėju už Savivaldybės įstaigoms šio šilumos tiekėjo tiekiamą šilumos energiją.

Specialistų vertinimai ir išvados, bendruomenės atstovų nuomonė, jei jie pateikti: Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija išnagrinėjo UAB „Litesko“ pateiktus skaičiavimus bei dokumentus ir minėtu 2019-05-24 nutarimu Nr. O3E-157 nustatė UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ naujas bazinės šilumos kainas, kurias Tarybos sprendimo projektu siūloma nustatyti pirmiesiems (iš trijų) šilumos bazinės kainos galiojimo metams.

Kiti, rengėjo nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ planuojamas realizuoti šilumos kiekis – apie 23 GWh, t. y. ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, todėl jo tiekiamos šilumos bazinę kainą nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Komisijai minėtu 2019 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. O3E-157 nustačius UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ naujas šilumos bazinės kainos dedamąsias, Savivaldybės taryba pagal Šilumos ūkio įstatymą (32 straipsnio 7 dalies 1 punktas) ir Šilumos kainų nustatymo metodiką (82.1.4 punktas) ne vėliau kaip per 30 dienų turi nustatyti šilumos kainų dedamąsias *pirmiesiems* šilumos bazinių kainų galiojimo metams. Sprendimo projektu siūloma nustatyti šilumos kainų dedamąsias lygias Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytoms šilumos bazinės kainos dedamosioms.

Pridedame Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 17 d. pažymą Nr. O5E-129 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų ir karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ bei pažymos patikslinimą (2019 m. gegužės 23 d. Nr. O5E-138), kuriose pateikiamas šilumos bazinės kainos dedamųjų apskaičiavimas, bendra UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ apžvalga ir kita informacija. Minėtus dokumentus galima rasti ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos tinklapyje adresu: <https://www.regula.lt/Puslapiai/posedziai/2019-05-24/komisijos-posedis.aspx> (žr. 8 klausimą; kiek tai susiję su UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ klausimo svarstymu).

Atsižvelgus į tai, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2019 m. gegužės 24 d. nutarime Nr. O3E-157 konstatavo, kad šilumos kainos dedamųjų galiojimo metu (2016-02-01 – 2017-01-31 ir 2016-10-01 – 2017-06-30) dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikties ir į šilumos kainą įskaiciuotų kuro kainų skirtumo UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ papildomai gautos pajamos yra 96,39 tūkst. Eur, 2016-02-01 – 2017-01-31 bei 2014-01-01 – 2016-01-31 laikotarpiais UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ nesusigrąžintos (negautos) šilumos tiekimo veiklai tenkančios nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo ir priežiūros sąnaudos – 71,45 tūkst. Eur, 2013-03-01 – 2017-12-31

laikotarpiu UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ nesusigražintos (negautos) mokestinių įsipareigojimų sąnaudos – 18,60 tūkst. Eur, taip pat į tai, kad Komisija siūlo Savivaldybės tarybai šias papildomai gautas pajamas ir nesusigražintas (negautas) sąnaudas įvertinti nustatant šilumos kainos dedamąsias ir jas paskirstyti 12 mėnesių laikotarpiui, sprendimo projekte (3 punktas) siūloma minėtas papildomai gautas pajamas paskirstyti 12 mėnesių laikotarpiui ir atitinkamai sumažinti šilumos kainą 0,39 ct už kWh (sprendimo projekto 3.1 punktas), Bendrovės nesusigražintas (negautas) sąnaudas taip pat paskirstyti 12 mėnesių laikotarpiui ir atitinkamai padidinti šilumos kainą 0,31 ct už kWh (3.2 punktas) ir 0,08 ct už kWh (3.3 punktas). Įvertinus minėtas papildomai gautas pajamas ir nesusigražintas (negautas) sąnaudas bendrai $(-0,39+0,31+0,08=0$ ct už kWh), jos įtakos šilumos kainai neturi.

Pagal Turto nuomos sutartį UAB „Litesko“ filialas „Biržų šiluma“ nuo 2003 m. šilumą tiekia Biržų miesto ir Rinkuškių kaimo vartotojams, Nemunėlio Radviliškio mstl. vartotojams šilumą tiekė iki 2013 m. (nuo 2014 m. miestelyje buvo atsisakyta centralizuoto šilumos tiekimo). Turto nuomos sutartis galioja iki 2034 m.

Filialas „Biržų šiluma“ eksploatuoja 9 katilines (Rotušės, Kaštonų ir 7 autonomines katilines Rinkuškių k.), šilumos tinklų ilgis – 18,30 km, šiluma tiekama apie 2820 vartotojų, iš kurių apie 2650 (apie 94 proc.) – gyventojai.

Pagal Komisijos duomenis UAB „Litesko“ filialas „Biržų šiluma“ 2013–2018 metais į šilumos ūkį investavo 1,619 mln. Eur, iš jų ES struktūrinių fondų parama sudaro apie 403 tūkst. Eur (24,9 proc.). Už šias lėšas atliktas Kaštonų katilinės vandens šildymo katilo remontas, įsigytas krautuvai Kartonų katilinei, atlikta Rotušės katilinės dumtraukio rekonstrukcija, Biržų m. šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcija (iš dalies ES lėšomis), įsigytas kitas ilgalaikis turtas. 2013–2018 m. atliktos investicijos yra suderintos su Savivaldybės taryba bei Komisija ir vertintos skaičiuojant naują šilumos bazinę kainą. Iš viso UAB „Litesko“ investicijos į Biržų rajono šilumos ūkį 2004–2018 m. – apie 6,822 mln. Eur.

Įmonės kuro balansas:

Eil. Nr.	Kuro rūšis	Galiojanti kuro struktūra (2012 m. Komisijos nustatytoje bazinėje kainoje), proc.	2017 m. (faktinis), proc.	2019 m. Komisijos nustatytoje naujoje bazinėje kainoje, proc.
1.	Gamtinės dujos	12,14	7,55	9,65
2.	Medienos kilmės biokuras	64,52	75,63	70,45
3.	Medžio granulės	23,34	16,82	19,90
4.	Dyzelinas	0	0	0
5.	Iš viso	100,00	100,00	100,00

Lentelė parengta pagal Komisijos 2019-05-17 ir 2019-05-23 pažymose pateiktus duomenis.

Šilumos bazinė kaina – ilgalaikė šilumos kaina, sudaryta iš pastoviosios ir kintamosios šilumos bazinės kainos dedamųjų. Kintamoji šilumos bazinės kainos dalis išreiškiama formule, kuri koreguojama kasmet, atsižvelgus į kuro struktūros pasikeitimą ir veiklos efektyvumo užduotis, nustatytas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos, vadovaujantis jos patvirtintu Lyginamosios analizės aprašu, ir taikoma ne dažniau kaip kas mėnesį, apskaičiuojant konkretų kintamosios dedamosios dydį, atsižvelgus į kuro ir iš nepriklausomų gamintojų perkamos šilumos kainų pokytį. Pastovioji dedamoji perskaičiuojama kasmet, atsižvelgiant į infliacijos, realizuoto šilumos kiekio, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pokytį, investicijų grąžos pokytį ir kitus nuo šilumos tiekėjo valios nepriklausančių veiksnių nulemtus neišvengiamus sąnaudų pokyčius.

Šilumos bazinė kaina vartotojams nėra taikoma tiesiogiai, jos dedamosios taikomos šilumos kainoms apskaičiuoti. Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Komisijos nustatytą šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), nustato šilumos kainą (kainos dedamąsias) pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams. Antraisiais ir kiekvienais kitais šilumos bazinės

kainos galiojimo metais savivaldybių tarybos (arba vienašališkai Komisija, jei savivaldybės tarybos kainos nenustato), vadovaudamosi Šilumos ūkio įstatymu ir Metodika bei atsižvelgdamos į Komisijos nustatytą šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), nustato perskaičiuotas šilumos kainas dedamąsias. Šilumos tiekėjas kainas perskaičiuoja kas mėnesį pagal aktualias kuro kainas.

Su kitų šilumos tiekėjų kainomis galima susipažinti Komisijos tinklapyje adresu: <https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/silumos-kainu-statistika/silumos-kainos.aspx>.

8. Teisės akto projekto įtaka korupcijai:

Teisės akto projektas antikorupciniu požiūriu nevertintinas.

9. Sprendimo projekto rengėja: Biržų rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vedėja Zita Marcinkevičiūtė, tel. (8 450) 43 122, el. p. zita.marcinkeviciute@birzai.lt.

PRIDEDAMA:

1. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 17 d. pažyma Nr. O5E-129 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų ir karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“, 40 lapų.

2. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2019 m. gegužės 23 d. pažyma Nr. O5E-138 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos Šilumos ir vandens departamento Šilumos bazinių kainų skyriaus 2019 m. gegužės 17 d. pažymos Nr. O5E-129 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų ir karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ patikslinimo“, 9 lapai.

Administracijos direktorius

Vidas Eidukas